

ge nadučitelj in nadzornik pred prizade-
tim utemeljita. Če smo rekli »A«, reci-
mo še tudi »B« in pokažimo, da se važno-
sti javne kvalifikacije prav tako zaveda-
mo, kakor smo za njo zrel. Proti korup-
cijam, ki bi se mogoče še kljub temu vr-
šile na tej ali drugi podlagi, mora pa
stati na braniku kot en mož cela naša
mogočna organizacija. Tam naj vsak po-
sameznik izmed nas išče brezobzirno
pravice, ki se mu krati, in krivce bo prej
ali slej zadela zaslužena kazen. To bi
bilo po mojem mnenju pobiranje korup-
cije degradirati nekoga — kvalifikacijo
— (da govorim v personifikaciji) za ko-
rupcijo, ki so je krivi drugi, z mesta, ki
mu po vsej pravici gre, pa je kapitulacija
pred korupcijo. Isto velja glede kleče-
plastva itd. Kar na se tiče »domišljije o
večji sposobnosti«, je na ta očitek slišati
tako kakor da bi se sposobnost pri nas
učiteljih sploh ne dala stopnjevati, o čem-
ur na gotovo velika večina nas dvomi.
Gotovo je domišljavost slabost; in če že
nustino veljati mnenje o domišljavosti o
večji sposobnosti, je vprašanje, če ni do-
mišljavost o višji službeni dobi nevarnej-
ša od one, kajti pri slednji bi bilo čakati
z upoštevanjem primerne (!) agilnosti
samo gotovega števila let, med tem ko
bi javnost od domišljavca o svoji višji
sposobnosti vedno zahtevala tozadevnih
dokazov, kar bi dotičnika vsled samo-
ljubja, ki ga ima vsak domišljavec v ve-
liki meri, vzpodbujalo in povzročalo, da
bi domišljija več ali manj postajala re-
sidua, kar bi pomenjalo napredovanje za
dotičnika, ako pa omenjenih dokazov ne
bi bilo, bi tozadevne neizogibne blamaže
takega bolnika kmalu izdatno ozdravile.

Ako se kvalifikaciji prisodi pri od-
daji služb prvo mesto, bi pomenjalo to
za vsakega učitelja vzpodbudo, ker bo
vedel, da je za njegovo prihodnost od-
ločujoča potenca njegovega dela: če bi
se pa vrnila na to mesto službena doba,
bi ta vzpodbuda padla na kar najnižji
kvantum, in učiteljstvo bi imelo zares
doveli vzroka, zapasti letargiji, saj leta,
hvala Bogu, itak teko in zemlja ter z njo
šola se vendarle tudi pomicata dalje.

Glede matematične gotovosti pa tr-
dim, da vodi ista ne samo do pozitivnih,
ampak tudi do negativnih rezultatov, in
nišo samo poedini slučaj, ko je iz mla-
dega in delavnega učitelja v teku časa
postal malomaren, brezbrizen in v svo-
jem delovanju zelo le navidezen šolnik;
na ne iz kakih opravičenih vzrokov. Mi-
slim, da je nehotno igrala tu službena do-
ba svojo vlogo.

Nisem trdil, da je napredovanje v
plači zadostna nagrada za službena leta,
saj sem tudi jaz isto uvrstil med smernice
pri presoji kompetentov.

Tovariš Fakin povdarja, da so bile
njegove smernice sprejete na izborova-
nju kočevskega učiteljskega društva.
Verjamem! V prvem momentu bi tovari-
šu Fakinu res mnogoteri dal prav, le če
se stvar od vseh strani premisli, pa
upam, da mora nepristransko sodeči člo-
vek priti do mojega naziranja; in taki
predlogi se navadno stavijo ob koncu
zborovanja, ko je volja zborovalcev do
intenzivnega dela že itak več ali manj
apešala.

V podkrepitev mojih zadevnih načel
pa naj omenim, da je »Glavni prosvetni
odbor v Beogradu« z menoj istega nazi-
ranja, kar sem že kasneje, ko je bil moj
sris že v ured. »U. T.« zaznal iz »Narod-
ne Prosvete«, koja je poročala, da se je
omenjena korporacija pri tozadevni raz-
pravi zedinila v načelu, da se ima pri od-
daji mest v prvi vrsti upoštevati zmož-
nost, na drugem mestu pa porodične
(družinske) razmere prosilcev.

Glede izvanšolskega (seveda smo-
trenega) delovanja moram pa pripomniti,
da je moje neomahljivo mnenje, da spada
isto v presojo učiteljeve sposobnosti, ozi-
roma v njegovo službeno kvalifikacijo.

Naš poklic je prosveta. Ako s svojim
tozadevnim delom nehamo pri šolskem
pragu in pri dovršeni otrokovi šolski ob-
veznosti, smo pustili voz na desetinki
pota do cilja. Kdor tedaj vrši to delo da-
lje, deluje v smislu predpisov idealizma
našega stanu in izvršuje delo, sovrsno
onemu v šoli. To delo je prostovoljno, a
komodno in z rožicami nastlano pa ni.
Kdor vrši tedaj to izvenpostavno dolž-
nost svoje vesti, stori za prosveto in pro-
bujo naroda gotovo veliko več, ko oni,
ki samo komodno ob strani stojijo, in ki mu
je š začetek in konec dolžnosti. Nagraditi
tako delo samo s frazo, da je »hvalevred-
no«, bi bilo pač premalo in kje naj bi na-
šlo to delo priznanja, ako ne v učiteljev
kvalifikaciji; in učitelj tako dolgo ne bo
prav popolni učitelj, dokler se ne bo za-
vedal, da je učitelj naroda. Kvalificirati
tozadevno brezbrizno enako z onimi, ki

ves svoj prosti čas posvečajo širši na-
rodni prosveti, bi bila krivičnost, ki bi se
maščevala, kakor zapostavljanje kvalifi-
kacije sploh, z letargijo. In kdo naj potem
opravlja še splošno prosvetno delo?

Ročna dela za razstavo „Kola slov. sestara“.

Zelo zanimiv odlok višjega šolskega
sveta izdan junija t. l., je vzelo vse uč-
teljstvo na znanje. Prav razveseljivo je
dejstvo, da se zanima tudi širši krog
za razvoj naših ročnih vezenin, ki so del
kulture, ki kažejo višek omike slov. žen-
stva. Zato ne moremo učiteljice dovolj
zadovoljstva in vneme pokazati, kako ra-
de volje smo pripravljene k sodelovanju.
Pokazati pa hočemo v polni meri, da raz-
zumemo važnost akcije in tudi svoje na-
logne. Vse kakor ena se bomo oprijete
dela.

Vendar je odlok viš. šol. sveta v ne-
katerih točkah še nejasen oziroma ga je
treba še v podrobnostih pogovoriti in se
zediniti glede tega, kako vso stvar urav-
nati, da bo imela akcija tudi zaželjen us-
peh. Prvič je treba določiti za vpošiljanje
del termin. Višji šol. svet naj bi blago-
volil določiti dan do katerega naj uredi-
mo dela. Morda do spomladi. Da se bo-
mo z še večjo vnemo lotile naloge, bi bi-
lo zelo priporočljivo razpisati malo na-
gradno za najlepši komad. Je že tako! Če
ne vleče nagrada, pa miče samozavest,
opravičena pohlepnost, ki ima to dobro
posledico, da se jih vsaj nekaj prav zelo
potrudijo in izvršijo mojstrska dela, ki
pridejo razstavi v prid — in seveda tudi viš.
šol. svetni na vpogled.

Določiti je treba, iz katerih sredstev
naj se nabavi material. Ali iz zaloge
krajne blagajne, ali po nabiri med učeni-
kami — »za narodno stvar.« Prvo je pač
material za vezenine, ki ganes ni ravno
po ceni. Zelo drag je in hitro bi bil en
stotak izdan. Ali bi bila vlada priprav-
ljena iz možnička kaj primakniti? Vsaj
primankljaj k nabirji! Ta bo itak netzo-
gibna. — Ali bi se smela šolska vodstva
obrniti tozadevno na ženska društva, ki
bi z denarjem pomogla do lepših uspe-
hov. Ali bi bilo »Kolo« pripravljeno pre-
zeti naročila nakupovanja materiala? To
je treba urediti. Če vsaka šola pose-
bej kupuje, bodo izdatki ogromni, materijal
pa ne vedno dober. Barve, ki izgube
svojo sijajnost in v par letih bi bilo ob
komad. Treba torej že od vsega začetka
odstraniti vse težkoče.

Ustanoviti bi bilo centralni komite
nekaterih dam, ki bi prevzele naročila in
izbirale vzorce. Treba bo naročiti svile
iz inozemstva in to bi komite za vse naj-
bolje opravil.

Tudi naj določi komite, katera dela
želi v več komadih, da ne pride samo
ena vrsta del preveč v poštev. To bi se
izvršilo lahko uradnim potom — in torej
poštine prosto. Več učiteljic enega okra-
ja bi lahko prevzelo po en komad finej-
ših umetnih izdelkov, ki bi izven šolskega
dela zastopal delo učiteljic. Res je naj-
lepše, ako eno delo izvrši ena roka. Pa
so vezenine, pri katerih sodeluje lahko po
pet delavk. Ena izvrši lističe v enem slo-
gu, druga cvetje, tretja prašnike in bor-
dure ali slikanje.

Nekaj šol ima posebno učiteljico
ročnih del. Če ima ta učiteljica več šol, ji
bo težko za vse šole izpeljati načrt. Že
sama nabira denarja za material bo tr-
ka. Torej jo podpirajmo tudi me literarne
učiteljice v zadevi. Saj s tem izvršimo le
narodno dolžnost in pomoremo sebi do
ugleda lastnega znanja. Obračamo se pa
tudi osobito na naše kolegije samostan-
skih šol. Tudi one naj prispevajo, ki slo-
ve že od nekdanj kot strokovnjakinje finih
ročnih del. Prepričane smo, da so se že
iz lastnega naziba odločile za razstavo
in bomo z zanimanjem pohitele ž njimi.

Marsikateri učiteljici bo mogoče pri-
dobiti za razstavo starih narodnih veze-
nin, havb, prtičev ali kaj enakega. Po
kmetih se še dobe take stvari. Potrudimo
se vse skupaj in uspeh sam nam bo v pre-
obilno veselje.

Ne končajmo vse po Sičevih mode-
lih! Ustvarjajmo nove vzorce in pri dom.
konferencah nam tudi naši tovariši radi
tozadevno pomagajo.

Dober risar napravi sliko, eden na-
bira denar, druga pomaga pri vezanju ali
daje otrokom navodila. Tako prispevamo
vsi in ne pride vsa skrb enemu na glavo.
Se prerado zgodi, da samo eden gara,
drugi se smeje tretji osle kaže in četrti,
ki ga še zraven ni bilo, ima pa mačka v
zakliu. A to pot ne, vsaj za izpremem-
bo ne!
Marija Zalar,

Tovarišem vrtnarjem!

S prihodnjim šolskim letom uvedemo
vsled odloka višjega šolskega sveta v
Ljubljani na vseh šolah v Sloveniji kme-
tijsko-prirodnoznanjski pouk v zvezi s šol-
skim vrtnarstvom. Učilo pri tem pouku
bo primerno urejen in pravilno oskrbo-
van šolski vrt.

Mnogi šolski vrtovi, ki so bili na na-
ših šolah torišče praktičnega pouka zlasti
iz sadjarstva, so se v vojni skoro povsod
odtegnili svojemu namenu, tako da ne od-
govarjajo več poučni niti vzgojni nalogi.

Učiteljstva čaka nelahka naloga ure-
diti šolske vrtove tako, da bodo primer-
no učilo kmetijsko-prirodnoznanjskega po-
uku. Najvažnejša panoga šolskega vrt-
narstva, ki se kaj lepo sklada z vzgojo
naše mladine, je sadjarstvo, zato bomo tej
panogi poleg zelenjadarstva in cvetličar-
stva posvetili največjo pozornost.

Vsi tovariši(ice) vrtnarji naj skrbijo v
lastnem, kakor v interesu mladine. Da si
naroči vsaka šola vsaj en iztis glasila Sad-
jarskega društva za Slovenijo »Sloven-
skega sadjarja«, ki stane celoletno 40 K
in nudi mnogo poučnega in koristnega.

Urednik »Slovenskega sadjarja«, g.
viš. sadjarski nadzornik M. Humek,
iskren prijatelj učiteljev-vrtnarjev, je ra-
devolje pripravljen odstopiti v listu uč-
teljem-vrtnarjem nekaj prostora pod na-
slavom: »Šolski vrtnarstvo«. Tu imamo
lepo priliko, da javno razmotrivamo vpra-
šanja šolskega vrtnarstva in tem potom
hkrati zainteresiramo širšo javnost, zlasti
zastopnike občin in krajin šolskih svet-
cev za šolsko vrtnarstvo in kmetijski po-
uk na naših šolah ter tako pokažemo na-
še stremenje in naš trud priti na pomoč
kmetickemu stanu potom stanovske iz-
obrazbe njegove mladine.

Med tovariši je mnogo večjih vrt-
narjev, ki se intenzivno in z vnemo pe-
čajo s to ali ono panogo. Mnoge tovari-
šice kažejo obilo zanimanja zlasti za ze-
lenjadarstvo in cvetličarstvo. Vse te
iskreno vabim v krog sodelavcev, da
čimprej odpremo svoj kotiček v »Sloven-
skem sadjarju«. Vsak še tako kratek
članček te ali one panoge je dobrodošel.
Vse kar je komu pri srcu, kar zanima in
kar bi služilo povzdigi šolskega vrtnar-
stva in kmetijskega pouka je dobrodošlo.
Zbirajte, svetujte in napišite ter pošijite
na naslov: Višji šolski svet, oddelek: nad-
zorstvo za šolsko vrtnarstvo, ali na An-
dreja Skulja v Ljubljani na Gradu.

Tovariši, tovarišice, primite pero in
zainteresirajte tovariše in javnost za to
važno šolsko in gospodarsko vprašanje!
S tem vršite važno prosvetno delo med
našim kmetickim ljudstvom.

Andrej Skulj.

Iz naše organizacije.

Društvene vesti.

+ Kozjansko učiteljsko društvo zboruje v
sredo, dne 20. julija ob 10. uri v Podsredi. —
Dnevni red:

1. Hospitacija (predmet srbohrvaščina).
2. Zapisnik.
3. Tov. Lovše: »Tudi koncentracija«.
4. Volitev delegata in namestnika za I. po-
krajnsko skupščino UJU v Celju.
5. Stališče glede sprejema društva meščan-
skošolskega učiteljstva v UJU.
6. Nova društvena pravila. (Por. tov. Šc-
tinc, Volavšek).
7. Pobiranje članarine, zlasti zaostale.
8. Slučajnosti.

Radi obeda se naj vsak javi pri tov. Potoc-
niku v Podsredi.

Odbor vabi k polnoštevilni udeležbi že
ozirom na izredno važnost in nujnost točk I.
in 5.
Volavšek.

+ Belokranjskemu učiteljskemu Blagajni
»Belokranjskega učiteljskega društva« bo raz-
poslal te dni na vsa šolska vodstva poštne po-
ložnice za a) vplačilo zaostale udnine, b) vpla-
čilo udnine od 1. julija do 30. septembra in c)
vplačilo udnine od 1. oktobra do 31. decembra
1921. Poslužite se jih čimprej! — Poverjenik
Slovenske šolske Matice bo pa razposlal poštne
položnice za vplačilo udnine za 1. 1921. Iztrijajte
ta mnenkosti znesek od krajin šolskih svetov
in ga takoj pošijite. Vse šole morajo biti naroče-
ne na Slovensko šolsko Matico!

+ Slovenjgraško učiteljsko društvo je zbo-
rovalo dne 2. junija ter 7. julija 1921 v Slovenj-
gradu. — Udeležba je bila obkraj prav prvot-
na. Na prvem zborovanju je tov. predsednik
poročal o zborovanju zastopnikov društev v
Ljubljani dne 17. majnika 1921. Prečital se je
tudi obširni odlok ministrstva prosvete ki dolo-
ča, da se naj pouku iz zgodovine in zemljepisja
posveti velika pozornost. Gospod nadzornik Cr-
movšek je podal nato nekaj navodil, ki bi se naj
vpoštevale pri sestavi podrobnih učnih načrtov
iz zgodovine izrazil je željo, da bi vsaka šola
izdelala svoj načrt. (To se je tudi zgodilo in o-
rečilo se se načrti ožjemu odboru v definitivno
predelanje).

Za knjižničarja okrajne učiteljske knjižnice
je bil na tem zborovanju izvoljen tov. Brezani.

Na drugem zborovanju je gospod predse-
dnik po običajnem pozdravu z navdušenjem izra-
zil veselje nad ponesrečenim atentatom na pre-
stolonaslednika Aleksandra. V znak spoštovanja
do najvišje osebe, so se vzdignili vsi navzoči
ter zaklicali trikratno »Živio«. Nadalje je med
drugim poudarjal, da šola naj ne bo samo uč-
nica, temveč v prvi vrsti vzgojevalnica. Vzgoja,
ki je vsled vojnih razmer tolikanj trpela, naj se
sedaj posebno vpoštevja. — Na tem zborovanju
so se prečitala pravila učiteljskega društva, ka-
tara so se neopremeno sprejela. Samo k § 2
se naj pripomni, da ste včlanjeni v tukajšnjemu
društvu sosedne šole Sv. Florjan v Dolcu in
Sv. Jošt na Kozjaku. To radi bližine in boljše
prometnih razmer. — Tovariš Serbec je pre-
čital svoj podrobni načrt iz zgodovine za šest-
razrednice, kateremu so vsi sledili z zanimi-
njem.

Slednjic je še tov. Parkhart referiral o
vsnolskem delovanju učiteljstva. Njegovo pre-
davanje je bilo vseskozi zanimivo in poučno.
Podal je mnogo praktičnih mišljajev in nasvet-
ov, kako delaj učiteljstvo, da bo njegovo delo
narodu v gnotno in duševno korist. Priporočal
je roditeljske večere in sestanke, ustanovitve
knjižnic in izobraževalnih društev, prirejanje
naj poljudna predavanja, posebno taka v gospo-
darskem oziru. V tem se deca tudi že laško
praktično navajajo, za kar nudj šolski vrt le-
priložnost. — Pri tem predavanju se je naved-
mno go dogajaljev iz življenja, ki so vso stvar-
še natančneje pojasnili in včasih vzbudili občno
veselo razpoloženje.

Za delegata za pokrajnsko skupščino UJU
v Celju začetkom septembra t. l. je bil izvoljen
tovariš Parkhart in za namestnico tovarišica
Stanonik - Grum. Predsednik je animiral še
druge člane k udeležbi k tej skupščini.

Dan prihodnjega zborovanja se bode obja-
vil v »Učiteljskem Tovarišu«.

+ Učiteljsko društvo za mariborski šolski
okraj je zborovalo dne 7. julija t. l. v Mariboru

v mali dvorani Narodnega doma ob 10. uri v
prav povoljni udeležbi. — Uvodoma izraža tov.
predsednik veliko veselje nad dejstvom, da se
ni posrečilo zavratni napad na našega priljublje-
nega regenta. Lojalno izjavo s slavo-klici na re-
gentu poslušajo vsi zborovalci stoje. — Nato
tov. predsednik Albin Spreitz pozdravi zborova-
valce, predvsem g. višjega šolskega nadzornika
Fr. Gaberska, okrajnega šolskega nadzornika M.
Lichtenwallnerja in nadzornika za šol. vrte An-
dreja Skulja iz Ljubljane. — G. višji šolski nad-
zornik Gabersček se iskreno zahvali za pozdrav
tov. predsednika naglašujoč, da hoče biti vsemu
učiteljstvu našega društva dober prijatelj in to-
variš v edini prosep šole. — Nato se preide na
dnevni red. — Nadzornik šol. vrtov tov. Skulj
govori o smernicah za napravljanje in oskrbo-
vanje šolskih vrtov v daljšem, vsestransko te-
meljito zasnovanem vrtu. — Tov. predsednik
se prodnatelju iskreno zahvali. — V debato o
posegli tov. nadzornik Lichtenwallner, tovariš
Robnik, Pučelk, Godec in Vauda. Po končan
debatu preide predsednik k točki društvene za-
deve in volitev delegatov za pokrajnsko skup-
ščino v Celju. Tov. predsednik poziva vse še
neveljavne učne osebe v našem okraju, da se
čimprej organizirajo prečitajoč imena dotičnih
stanovskih »divjakov«. Predočuje jim, kako ne-
častno je uživati sadove, ki jih izvojuje naša pre-
čiščena organizacija tudi za ob strani stoječe
učne osebe. Nadalje poziva nekatere tovariše
in tovarišice, ki še dolgujejo deloma članarino
za lansko leto, da takoj plačajo. Njih imena se
tudi čita. — Tov. predsednik omenja, da se na
redno plačuje članarino za tekoče leto. Delega-
tom za pokrajnsko skupščino v Celju se prost-
voljno javijo: Marija Godec, uč. Limbuš, Silve-
ster Košutnik, nauč. St. Ilj, Rado Jaut, uč., Zg.
Kungota in namestniki Anton Godec, uč., Limbuš,
Mir, Vauda, uč., St. Marjeta, Slava Maučnik, u-
v M. Puščavi, ki jih enoglasno potrdi učiteljski
zbor. Nadaljna točka dnevnega reda tvori poro-
čilo tov. Marije Godec o seji širšega sosveta v
Ljubljani, ki se jo je udeležila kot namestnica
predsednika. — Tov. predsednik se zahvali za
zanimivo poročilo in za trud delegatini. —
Sklepno točko tvorijo predlogi. Tov. Radosav-
Knaflič stavi umesten predlog, ki je z odobra-
vanjem sprejet, da povabimo o prihodnji državni
praznikov k šolski svečanosti tudi domače velja-
ke z okrožnico. — Tov. Godec predlaga resol-
ucijo radi 10% draginskih doklad na poverje-
ništvo UJU Ljubljana. Predlog je soglasno spre-
jet. — Tov. Franja Puc animira članstvo za na-
bavo lista »Školjski Vijestnik«. Ko se še doloži
prihodnje zborovanje za prvi četrtek meseca av-
gusta, akliučj tov. predsednik lepo uspelo zbo-
rovanje. Tajnik J. R.

1 Pripomba uredništva: Takih neorganizira-
nih članov našega stanu je med nami še prav
mного. Prav priporočljivo bi bilo, da bi okrajna
društva na svojih zborovanjih večkrat in to prav
temeljito pregledala svoje vrste. Staro geslo je:
kdor ni z nami, ta je proti nam! Priporočamo
postopanje tov. predsednika učit. društva za ma-
riborski okraj vsem predsednikom drugih dru-
stev v posnemanje!

+ Učiteljsko društvo za krški okraj je zbor-
ovalo dne 5. junija t. l. v Krškem ob prav
obilni udeležbi. Navzočih je bilo nad 80 članov
in članic.

Predsednik prisrčno pozdravi odličnega go-
sta, g. poverjenika za uk in bogočastje, dvornega